ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
دوشنبه • ۱۷ دی ۱۳۹۷
۳۰ ربیع‌الثانی ۱۴۴۰ • ۷ ژانویه ۲۰۱۹
شماره ۲۰۰۰۶
۱۲۲۹

درباره زیباترین شهرهای جهان که هویت اصیل خود را حفظ کرده‌اند

سیمای شهر آرمانی

مرجان دهقان | روزنامه‌نگار

پرونده

صبح‌ها که از خانه بیرون می‌آیم، خیابان پر از جوان‌هایی است که هندزفری توی گوش‌شان گذاشته‌اند و انگار در یک عالم دیگر سیر می‌کنند. نیمکت پارک‌ها هم پر از افراد مسنی است که وقتی از کنارشان رد می‌شوم، مدام حسرت‌هایشان را می‌شنوم و برای فلان محله‌ای که در طرح نوسازی شهری خراب شده و همه خاطرات‌شان را از بین برده‌است، آه می‌کشند. انگار همه از شلوغی و بی‌قوارگی شهر کلافه‌ایم و برای فرار از این کلافگی به رویاها یا خاطرات‌مان پناه می‌بریم. چند وقت پیش در یک همایش حقوق شهروندی، کارشناسِ انسان‌شناسی می‌گفت، شهر باید حس داشته باشد، باید رنگ، بو، مزه و صدای هر شهر مال خودش باشد وگرنه نتیجه، بی‌هویتی شهرها می‌شود و شهروندانی که به آن احساس تعلق ندارند. دانستن همین یک جمله کافی است تا بفهمیم چرا در رفت‌وآمدهای شهری‌مان به مدرسه، دانشگاه، محل کار یا هرجای دیگری ترجیح می‌دهیم دور و برمان را نبینیم یا اگر می‌بینیم از شکل و شمایل ساختمان‌ها و المان‌های شهری مدام حرص می‌خوریم. احتمالا اگر بخواهیم به توصیه کارشناسِ انسان‌شناس عمل کنیم بین صدای بوق و شلوغی شهر، نفس‌مان از دود و مزه گس سرب پر می‌شود و ساختمان‌های بد ترکیب، یکی پس از دیگری جلوی چشم‌مان سبز می‌شوند. شهرها جلوه‌ای از هویت مردمان‌شان هستند که مشخصه‌های ظاهری هر کدام باید گویای ویژگی‌های مردم بومی همان منطقه باشد. بافت سنتی شهرها به‌عنوان یکی از این مشخصه‌های ظاهری اصیل نه تنها در روند شهرسازی حفاظت نمی‌شود، بلکه قربانی نوسازی‌های شهری می‌شود. در پرونده امروز زندگی سلام سری به چند شهر زیبا و اصیل دنیا زده‌ایم که هویت منحصربه‌فرد خود را در طول سال‌ها حفظ کرده‌اند و از رنگ‌ولعاب هر کدام می‌توان اصالت و ماهیت مردم همان منطقه را به خوبی دریافت. شهرهایی که باید دید، شنید، چشید، بویید و لمس‌شان کرد.

یزد، ایران

شهرِ دیدنی‌های چشم‌نواز

«یزد» اولین و تنها شهر ایران است که نامش در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده‌است. تاکنون ۲۲ اثر طبیعی و تاریخی ایران در این فهرست جای گرفته‌اند اما ویژگی‌های منحصربه‌فرد یزد باعث شده‌است تا سرتاسر این شهر یک میراث جهانی به شمار آید. این یعنی زیبایی‌های بسیاری در یزد انتظارمان را می‌کشد که دنیا را مسحور خود کرده‌است. یزد همچنین اولین شهر خشتی و بعد از «ونیز» دومین شهر تاریخی جهان و از معدود شهرهایی است که همچنان بافت سنتی و قدیمی خود را حفظ کرده‌است. به اعتقاد مورخان، بنای اولیه این شهر به دوره ساسانیان باز می‌گردد. معماری ویژه یزد، گذشته از زیبایی، متناسب با اقلیم کویری منطقه طراحی شده‌است و مصالح به کار رفته در آن، با آب‌وهوای گرم‌وخشک یزد سازگاری دارد. خشت جزء جدایی‌ناپذیر بناهای یزدی است و شاید راز زیبایی شهر را باید در همین بناهای خشتی و معماری یکدست آن جست‌وجو کرد. لازم نیست حتما از معماری سر در بیاورید تا مبهوت معماری یزد شوید، بناهای اصیل آن هر چشمی را نوازش می‌دهد. این زیبایی‌ها فقط منحصر به بافت قدیمی شهر نیست بلکه الگوی شهرسازی یزد همچنان به معماری سنتی خود وفادار است. بادگیرها، مناره‌ها و گنبدها از بارزترین ویژگی‌های ظاهری معماری یزد هستند که به خوبی سبک زندگی مردم کویرنشین را نشان می‌دهند.

خیوه، ازبکستان

شهرِ عطرنان

«خیوه» مهد یکی از تمدن‌های بزرگ باستانی است. این شهر در حصار دیوارهای خشتی و گِلی قلعه چهارگوشِ «ایچان» قرار گرفته‌است که بخش داخلی شهر را تشکیل می‌دهد. خیوه تا دوره قاجار جزئی از قلمروی ایران بود، به همین دلیل معماری آن متاثر از معماری ایرانی است و شباهت‌های بسیاری با یزد دارد. دروازه، مسجد، مدرسه، آرامگاه، گرمابه، کاخ و خانه‌های سنتی، عناصر اصلی شهر را تشکیل داده‌اند. در بین مکان‌های عمومی شهر، شمار مدارس خیوه بیش از بقیه مکان‌هاست که به نسبت وسعت آن، کمتر شهری در این زمینه با خیوه برابری می‌کند. ره‌آورد این مولفه بارز شهری، سربرآوردن بزرگانی همچون «خوارزمی» از این دیار است. اگرچه معماری خوش‌منظر این شهر به خوبی هویت مردمان آن را نمایان می‌کند اما خیوه از آن شهرهایی است که به‌محض ورود، باید آن را بویید. برای مردمان ازبک، نان یعنی همه‌چیز. سنت پخت نان در خیوه یک رسم ملی است که زنان خیوه شیوه سنتی پخت آن را نسل‌هاست به دختران خود آموزش می‌دهند. این سنت در بین مردمان خیوه به قدری ریشه‌دار و نافذ است که نمود آن را در شهرسازی و معماری خانه‌ها نیز می‌توان مشاهده کرد. در میدان اصلی شهر، یک تنور نان وجود دارد که سالیان درازی است در آن نان پخته می‌شود. هر کدام از خانه‌های خیوه نیز تنوری سنتی برای پخت نان در دل زمین دارند.

باث، انگلستان

شهرِ لمس تاریخ

«باث» از شهرهای تاریخی انگلستان است که فراز و فرودهای بسیاری را به خود دیده‌است. حیات پر التهابِ باث را می‌توان به‌خوبی در جای جای شهر مشاهده کرد. اولین نکته توجه‌برانگیز باث نام آن است که بخشی از تاریخ خود را معرفی می‌کند. این شهر به دلیل حمام‌های تاریخی بسیاری که دارد باث به معنی حمام نام گرفته‌است. باث از دیرباز محل چشمه‌های آب گرم طبیعی شناخته می‌شود و رومیان باستان از این امکان استفاده کردند و در آن حمام‌های باشکوهی برای خود ساختند که اکنون جزو میراث جهانی یونسکو است. معماری این شهر متاثر از سبک جرج‌هاست که این میراث در سالیان دراز حیات شهر به‌خوبی حفظ شده‌است. چهره شهر، یکدستی فرهنگ منطقه را تمام و کمال نمایان می‌کند. شهرسازی نوین باث نیز هم‌سو با معماری سنتی آن است. ساخت خانه‌های مدرن در این شهر ممنوع است و معماری آن همچنان از سبک گوتیک پیروی می‌کند. بناهای سنگی و به نسبت یک‌شکل آن تلاشی برای حفظ هویت تاریخی شهر است. انتخاب این نوع معماری در باث متاثر از طبیعت، تاریخ و فناوری آن است. معماری دست‌نخورده باث باعث شده‌است تا قدم‌زدن در آن همچون سفر به قرن ۱۶ تا ۲۰ میلادی باشد. گویی شهر، صحنه تئاتری تاریخی است.

ادینبرو، اسکاتلند

شهرِ نواهای گوش‌نواز

«ادینبرو» سرزمینی پر از جنبه‌های مخصوص به‌خوداست. «یونسکو»، ادینبرو را اولین شهر ادبی جهان معرفی کرده‌است. توضیح چرایی این انتخاب مانند دلیل‌های ما در دفاع از شیراز به عنوان دومین شهر ادبی جهان است. به‌جز شاعران و نویسندگان بزرگ و اسطوره‌ای که برخاسته از این شهر هستند و مقبره‌شان در آن است، فضاهای شهری ادینبرو نیز عطش مشتاقان و دوست‌داران ادبیات را سیراب می‌کند؛ از کتابخانه‌های بسیارش تا نماد شهری و تورهای ادبی که برای بازدید از مکان‌های ادبی، در آن برگزار می‌شود. این شهر همچنین در سال ۲۰۰۹ میلادی به عنوان بهترین مکان برای زندگی انتخاب شد. یکی از معیارهای مهم در انتخاب بهترین شهر دنیا، زیرساخت‌های آن است که باید متناسب با فرهنگ همان منطقه طراحی شده باشد و این یعنی برای بهترین شهر دنیا بودن، آن شهر باید باهویت باشد. با همه این ویژگی‌های منحصربه‌فرد، ادینبرو از آن شهرهایی است که بیش از هر چیز باید آن را شنید. از گوشه و کنار این شهر نواهای گوش‌نواز و سنتی بسیاری شنیده می‌شود. یکی از معروف‌ترین انواعِ ساز «بگ پایپس» یا سازهای بادی کیسه‌ای متعلق به اسکاتلند است که مردان ادینبرو با دامن‌های معروف‌شان که پوشش سنتی اسکاتلندی است در شهر، جشنواره‌ها و مراسم‌های رسمی‌شان آن را می‌نوازند. این ساز محلی در اسکاتلند قدمت بسیاری دارد.

منابع: سایت فرهنگ‌شناسی، آفام‌نیوز، یورونیوز، کجارو

جدول سخت [شماره ۵۱۳]

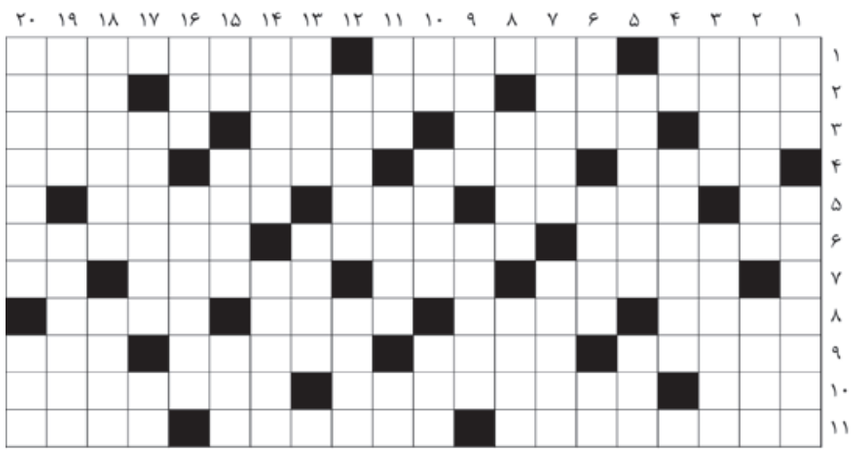

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی:
۱ – رانده شده – فرمانبرداری – فیلمی مشهور از چارلی چاپلین ۲ – مأمور انتظامی در قدیم – دشنام و ناسزا – گریستن ۳ – پرنده ای از راسته شکاریان – نویسنده فرانسوی نمایش نامه دست های آلوده – حریر ساده – راهنمایی کردن ۴ – علوفه فروش – سفارش پیش از مرگ – طراحی مقدماتی – پاسبان قدیم ۵ – صید بی انتها! – مجموعه داستانی نوشته منیرو روانی پور – تنها منطقه ارتباطی کشور عراق با دریا – یار ژولیت ۶ – معادل فارسی باتری – از الحان باربدی – ماگنت ۷ – خبرگزاری قرآنی ایران – جانشین – چراغ – حافظه ذخیره کردن موقت در رایانه ۸ – روشن و آشکار – قهرمان تروا – فرمانروایان – عظمت و شکوه ۹ – درست خواندن قرآن – یکتا – سختی گرما – عالم فرشتگان ۱۰ – گودال – آهنگ ساز فرانسوی فیلم های محمد رسول ا... و لورنس عربستان – مرغ غمخوار ۱۱ – دلبستگی شدید به نژاد، زبان و فرهنگ خودی – رنگدانه تیره سلول های پوست – تخم کتان.

عمودی:
۱ – عبور گروهی از افراد نظامی در صفوف منظم – نویسنده ۲ – فراگیر بودن – دریاچه ای در مرز قزاقستان و ازبکستان ۳ – سردار – نوعی انگور سیاه ۴ – باب روز – بی ریخت و زشت ۵ – تاثر انگیز – سوغات گجرات ۶ – دیوار بلند – حنا – پیشوند تکرار ۷ – فردای دیروز – زبانی از شاخه زبان های سامی ۸ – مجسم کردن – فرزند زکریای نبی(ع) ۹ – از زبان های سامی – قهرمان جنگ تروا ۱۰ – کمبود آن موجب بیماری گواتر می‌شود – جست وجو – خشمگین ۱۱ – وسیله بازی – شعبه ای از نژاد سفید – زائوترسان ۱۲ – تحسین فرنگی – پاک از تهمت ۱۳ – نرمی و روانی – سرخ ۱۴ – پیش‌غذا – نوعی انگور دانه درشت ۱۵ – بله آلمانی – چهارپایان – پول کره جنوبی ۱۶ – گهواره – از دلایل افزایش جمعیت در یک شهر ۱۷ – دشوار و ناگشودنی – حرف دهن‌کجی ۱۸ – چراغ پایه‌دار و سرپوش‌دار – بی‌هوشی ۱۹ – بدون آستر – الماس درخشنده ۲۰ – از باشگاه های فوتبال انگلستان – کلاه ساده بدون لبه

حل جدول شماره ۵۱۲

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	م	ر	غ	■	س	ن	ک	ت	ر	ش	■	م	■	س	م	و	م	■	ف	ا
۲	ح	ی	ر	ا	ن	■	ی	ش	ک	ر	س	خ	ن	■	خ	و	ن	گ	ر	م
۳	م	ح	و	ل	■	س	ک	ا	ن	■	ت	ر	ش	ی	ز	■	چ	ل	م	ن
۴	د	ا	ر	ت	■	ا	ن	ب	ی	ا	■	و	ا	ک	ن	ش	■	ب	ا	ی
۵	خ	ن	■	ا	ز	ر	د	ه	■	گ	س	س	ت	ن	■	م	ه	ا	ن	ت
۶	و	■	ا	ی	ک	ی	و	■	ک	ر	م	ک	■	و	س	ا	ی	ل	■	و
۷	ا	غ	ن	ی	ا	■	ک	ا	ل	ا	ر	■	م	ا	و	ر	د	■	د	س
۸	ر	ی	ب	■	م	ک	ا	ر	ی	■	ا	و	ا	خ	ر	■	ر	ح	ی	ل
۹	ز	ر	ا	د	■	ا	و	د	س	ا	■	ک	ن	ت	س	ا	د	ن	ا	ا
۱۰	م	ی	ز	ن	ا	ی	■	و	ا	ت	ر	ل	و	■	ا	ن	ت	ق	ا	م
۱۱	ی	ت	■	س	ن	ت	و	ر	■	ل	گ	ا	ر	ی	ت	م	■	ه	ر	ت

جدول متوسط [شماره ۷۳۰۲]

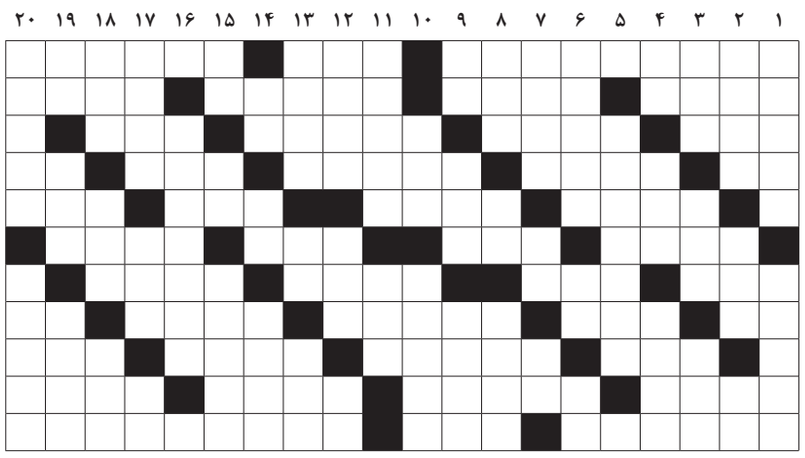

طراح جدول: مجید شادروح

افقی:
۱ – هیستولوژی – فصل و بخش – شارع ۲ – آرزوها – ایالتی در هند – کیسه پول – بلند مرتبه ۳ – درخت اعدام – امپراتور دیوانه روم – مجموعه نمایشی – افزون ۴ – مساوی عامیانه – ثمر – صدارت – کرشمه – یازده ۵ – وسط – تایلند سابق – حیله – حرفه ۶ – مدال سوم – نابینا – زنبیل – سنگ ترازو ۷ – پرنده شکاری – قوم باستانی – درخشان – مقدار ۸ – رفوزه – خلوت – کنار – یگانه – شب روستایی ۹ – فایده – برای پر کردن درز شیشه‌ها به کار می‌رود – قصه‌گو – شهر فردوسی ۱۰ – پرنیان – سپهر – از انواع دندان – ارابه ۱۱ – نامه‌ها – پسوند دارندگی – موسس

عمودی:
۱ – صحرا – اخوی ۲ – احصائیه – هوا – تصدیق بیگانه ۳ – فانوس دریایی – سرحد – سرزمین بلقیس ۴ – پشته – سلاح کاشتنی – تسمه ۵ – محتاج ۶ – از درختان بی‌بر و سایه دار – برجستگی لاستیک – اسب آذری ۷ – الگو – شناسه – کافی ۸ – دیدنی ارتش – روشنایی – الحاقیه ۹ – دریا – هوش – برنا ۱۰ – عقوبت – مثل ۱۱ – روز بیستم هر ماه خورشیدی – فرزندزاده ۱۲ – فرمانده – بدبوی پرخاصیت – لیل ۱۳ – شب مانده – واحد سطح – از حروف الفبا ۱۴ – زائوترسان – تمام و کامل – نوعی خودرو ۱۵ – انبار کشتی – منقار پرنده – اکسیر ۱۶ – وسیله‌ای برای اندازه‌گیری فشار هوا ۱۷ – معلق – دورویی – تکرار حرف ۱۸ – امر به بودن – برش سینمایی – اگر برعکس شود اصل و سرشت است ۱۹ – حرکت اسب شطرنج – شهرت – چهل و دومین سوره قرآن کریم ۲۰ – نادر – گیاهی است شبیه سیر که ریشه اش فقط یک پیاز درشت است

حل جدول شماره ۷۳۰۱

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	ر	ا	د	ک	ا	ن	■	ا	د	ر	ا	ک	■	ر	م	ا	ت	ی	س	م
۲	س	■	ش	ر	م	■	■	م	ب	■	ج	ا	م	■	س	م	و	ر	■	ی
۳	ا	■	ت	ی	■	ا	ن	ی	■	س	■	ن	س	ب	■	ا	ب	ا	■	د
۴	ل	ک	■	م	ا	ن	ی	■	م	ی	ر	■	ن	ا	س	ر	ه	■	ک	ا
۵	ت	ل	ه	■	ب	ز	■	ب	ا	ر	ا	ن	■	ر	ا	ه	■	ک	ف	ن
۶	■	ا	ر	د	ج	ا	ج	■	ی	ا	م	■	■	ش	ا	م	خ	■	ب	ا
۷	ن	ف	س	■	ن	ا	م	■	ل	ج	ب	ا	ز	■	ر	ت	■	ه	د	ی
۸	ا	ه	■	ت	ی	ر	ا	ژ	■	ر	ا	ن	■	ح	ا	ل	ا	■	ت	ی
۹	ی	■	ن	و	ا	■	م	ر	گ	■	ل	■	س	و	ر	■	ر	ه	■	ز
۱۰	ا	م	ی	س	ی	ر	■	ف	ز	ر	گ	ک	ر	ت	■	م	ت	س	ر	م
۱۱	ب	ر	و	ن	ش	ی	ی	ت	■	د	ا	ن	و	ب	■	ت	و	ا	ز	ن

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۲	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۳	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۴	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۵	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۶	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۷	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۸	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۹	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۱۰	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
۱۱	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■